

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére von-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Éves ár — 24 kor
Féléves — 12 .
Negyedéves — 6 .
Egy hónap — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak és
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 17. szám.

Hétfő, január 22.

A békefeltételek.

— január 22.

A sok kombináció között, hogyan is lehetne megoldani a válságot, ismét és ismét felmerül a kérdés, mik tulajdonképpen a koalíció békefeltételei. Erre a kérdésre megtaláljuk a választ Apponyi Albert gróf legutóbbi miskolci beszédjében, melyben egyebek közt azt mondotta, hogy a koalíció békekötésének feltétele: — a 48-as program megvalósítása. Ez egy kicsit furcsa szórakozottság. Hiszen eddig mindig azt hallottuk, hol magyarázóan, hol büszkén, hogy a koalíció programja abban a híres fölriratban foglaltatik.

Hát ez vagy igaz, vagy nem igaz. Ha igaz, akkor Apponyi volt Miskolcon nagyon szórakozott. Ha nem igaz, akkor a koalíció eddig egyszerűen becsapta az országot is és a királyt is, akihez azt a fölriratot intézte. Ha igaz, akkor nem igaz az, amit Apponyi Miskolcon mondott, hogy t. i. a 48-as program a béke feltétele; mert hiszen a fölrirat 67-es! Ha pedig nem igaz az, hogy a koalíció programját az a famozus fölrirat tartalmazza, hát akkor a patvarba is: mondják meg az urak végre, hogy hát mi is az ő programjuk? mit is akarnak tulajdonképpen? miért is csinálnak forradalmat?

Apponyi miskolci szórakozottságát különben még egy kis kijelentés bizonyítja. Olyant adott be a gróf ur a jó miskolciaknak, hogy a koalíció a népakarat érvényesüléseért küzd. No már ez mégis csak egy kicsit sok a jóból.

Hát nem a koalíció volt az, mely mindenkit, aki az általános szavazati jogot követelte, kikialtott hazaáruló Jakabnak? Nem a koalíció volt az, mely szeptember 23-ika előtt kieszközölte bizonyos bécsi körök segítségével a Fejér-

váry-kormány demokrata programjának megakasztását? Nem a koalíció volt az, mely plenumában már két ízben leszavazta az általános szavazati jog ügyét? És nem a koalíció volt-e az, aki a december 19-iki ülés előtt kikötötte, hogy a királyi kéziratot csak akkor fogja respektálni, ha a kormány nem jön be a Háza és nem nyújtja be az általános szavazati jogról szóló törvényjavaslatot?

Hát a népakaratért küzd az a koalíció, a mely kézzel-lábbal tiltakozik és küzköd az ellen, hogy a népnek törvénybe iktatott politikai akarata lehessen?

A délvidéki gazdák gyűlése Nagybecskereken.

— Saját tudósítónktól. —

— január 22.

A Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesülete az évi rendes közgyűlését tegnap délelőtt tartotta Nagybecskereken a vármegyeház nagytermében a délvidéki kisgazdák nagy részvételével.

Az impozáns lefolyású gyűlésről következő tudósításunk számol be:

Az ünnepség már korán reggel a vendégek fogadtatásával kezdődött, amikor a helybeli fiók tagjai a Nagyikinda felől és a zombolyai keskenyvágyú vonattal érkezettek ünnepiesen fogadták. Fél tíz órakor zászlókkal és zeneszóval kivonultak az egyleti tagok a bégaparti pályaudvarra, amelyen a temesvári központ vezetősége és számos község kiküldöttje érkezett. Közben Blaskovits Ferenc temesvári kanonok, a Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesületének elnökhelyettese a rom. kath. plébánia-templomban ünnepélyes istentiszteletet tartott, amelyet az összes már ittlevő egyesületi vendégek hallgattak végig.

Pontban tíz órakor kezdődött meg azután a vármegyei közgyűlési termében a gyűlés, amelyen a nagyszámmal megjelent egyleti tagokon kívül ott volt dr. Dellimánics Lajos főispán, Jankó Agoston alispán, dr. Vinczehidly Ernő megyei főjegyző, dr. Perisics Zoltán polgármester,

Reitter Oszkár rendőrkapitány stb. Az ülést dr. Váraday Imre országgyűlési képviselő, a Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesülete torontali kerületének elnöke nyitotta meg. Szép szavakkal üdvözölte a megjelent egyleti tagokat s utalva a földmivelők gazdasági egyesületének komoly céljaira, abbéli reményét fejezte ki, hogy a mai közgyűlés hasznos eredményekkel fog végződni.

Azután átadta a szót Blaskovits Ferenc temesvári kanonok, elnökhelyettesnek. Blaskovits Ferenc magas szárnyalású beszédben fejtegette az egyesület céljait, vázolta a lefolyt esztendőben kifejtett munkásságot, amely mindig oda irányult, hogy a dévidék gazdaközönosságának tömörítésével olyan eszközöket adjon minden egyes gazdának a kezébe, a melyek nemcsak saját előrehaladásának és boldogulásának ügyét mozditják elő, de a melyekkel nemzetének is szolgálatot tesz. Hazaszeretetre buzdítja a tagokat, mert jó gazda csak az lehet, aki szereti azt a földet, a melynek egy területe az ő megmunkálására van bízva s a mely terület a hazának egy alkotórészét képezi. Beszédét azzal végzi, hogy csak a tömörülésben és hazaszeretben van meg az áldáshozó, fenntartó erő: fejlesszük tehát ezeket minél tökéletesebb mértékben.

A nagy éljenzéssel fogadott elnöki megoyító után Kraushaar Károly egyesületi vezértitkár előterjeszti a lefolyt esztendőről szóló titkári jelentést, a melyet a jelenvoltak tudomásul vettek. Jelentése kapcsán két indítványt terjeszt a közgyűlés elé. Az elsőben felhívja a tagok figyelmét arra a körülményre, hogy célszerű volna az egyes községekben, különösen az ifjuság számára, a gazdasági gépek kezelésére vonatkozó praktikus tanfolyamokat létesíteni, mert csak így érhető el, hogy a gazda ne legyen mindenben a gépészére utalva, a kiről sok esetben meg sem tudja állapítani, hogy voltaképpen ért-e a mesterségéhez. A másik indítványában előterjeszti, hogy a Földmivelők Gazdasági Egyesülete járjon közbe, miszerint Magyarország területén a 75 kilónál nehezebb zsákok használata hatóságilag eltiltassék. Főleg egészségügyi szempontból tartja indítványát fontosnak, mert a nehéz 80, 85 kilós zsákok már számtalan esetben okoztak sohasem gyógyuló belső sérüléseket.

Mindkét indítványt a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Végül bemutatta az elnökség az ujonnan alakult nagybecskereki kerületi egyesület titkárát,

A „TORONTÁL” tárcája.

Kiss Ernő Hannoverben.

(Adatok Kiss Ernő élettörténetéhez.)

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Közi: Hegedűs János.

Kiss Ernő a Hannover király nevét viselő 2-ik számú huszárezred parancsnoka lett. Ezt az ezredet mind ennek dacára nem a király nevééről, akit akkor Erneszt Ágostnak hívtak, hanem magáról a királyságról „Hannover”-ről nevezték el.

Szokásban volt az akkor, mikor még az ezredtulajdonosság fénykorát élte és az ezredtulajdonos valóban ura is — volt ezredének, ép úgy, miként ma, mikor csak pusztá cím az ezredtulajdonosi elnevezés, hogy az ezred parancsnoka az ezred tulajdonosánál bemutatkozik.

Kiss Ernő, mint a Hannover-huszárok új ezredparancsnoka, szintén hódolt, vagy mondjuk inkább engedelmesebbnek ezen jogszokásnak. De ő nem vart arra, míg alkalma kínálkozik, hogy ezredparancsnokával találkozik, hanem, mint afele gavallérember, elhatározta, hogy ő keresi fel otthonában új ezrede tulajdonosát, a hannoveri királyt, a saját lakában Hannoverben.

Ha nem is úgy csinálta, mint néhai vitézlő Simonyi obaster a francia királynál, de megcsinálta, hogy nem egyedül maga, de huszársjával egyetemben ment el Hannoverbe.

Ma sem macskaugrás Uppécshez (ahol akkor Kiss Ernő állomásozott) Hannover, de csaknem egy századdal előbb még messzebb volt. Akkor nem repült a gőzmasina odáig; hanem hét számra kellett utazni, hol l'háton, hol szekéren. Tessék most elképzelni ehhez az utazáshoz egy kis rossz időjárást; azt a sok holmit, hozzá még drága holmikat, melyeket társzekereknek kellett cipelni országúton keresztül; azt a sok szép nemes

állatot, melyet kímélni is kellett, hogy a nagy paradén jó kondícióban legyenek és a melyeket nem lehetett meghajítani... fogalmunk lehet, hogy mennyi időbe került, míg Kiss Ernő az ő kiválasztott huszársjával Uppécsről Hannoverbe eljutott.

Mindent azonban nagy előkészület előzte meg. Kiválasztani a sok derek bajtárs közül azokat, a kikre szüksége leendő, kiválogatni a legényeket... bizony kényes feladat volt.

Kiss Ernő eszélyesen oldotta meg.

A maga költségén rendezte az egész expedíciót. A csákóforgótól a sarkantyúig, a lótakarótól a csótáros kantárszárig mind ő szerelte fel az expedíciót. Még a lovak is az ő méneséből kerültek ki. A huszárok napiszóója, a tisztek zsebpénze mind az ő uradalma pénztárából lettek kifizetve.

A személyi kérdést a tisztek körében akként oldotta meg, hogy — ha szabad ezt a kifejezést használni az akkori Hannover huszártisztekre — a szegényebb tiszteket hívta meg utitársul, közöttük csak egy született német, de jó magyar huszártiszt volt. Hatan voltak a kiválasztottak.

A legénységénél már könnyebben ment. Mondani sem kell, hogy a szemrevalóbbak lettek kiválogatva, egy őrnester alatt 25-en.

Ekkor megejtette a ló kiválasztást. Vercsai i pán uram volt a ménes teljhatalmu gondozója. Régi szolgálta, maga is katonaviselt ember, lóismerő. Vakargatta tar fejét, mikor földes ura parancsát meghallotta. Mintha csak azt a gyér haját húzgálták volna, mikor megijudta, hogy a ménesből kell adni azt a sok lovat.

De megjöttek ám a huszárok a „remondák”-ért. Mert kérem ezt a ménesen nőtt állatot még előbb huszárlóvá kellett nevelni. Hozzászoktatni a trombitához, sarkantyúhoz, a kardhoz és sok egyéb máshoz... de ez is csak ment, nem „bundások” voltak ezek a kiválasztott fiúk, hanem egy-két kapitulációt kiszolgált vén huszá-

rok. Nagyon vad csikónak kellett annak lenni, a melyik az ő vaskezült alatt egy két hét alatt nem engedelmesebbkedett, akárcsak a kezés bárány. Nem is katonáknál tanulták ők meg a lóval való bánást. Őmerték hazulról, a nagy magyar Alföld sik rónájáról ezt a nemes állatot, melyet mint csikósok odahaza a Jászágba, meg a Nagykunságba úgy pányvával fogtak ki a ménesből...

Közben megérkeztek a „snajderek” is. Ilyeneket Pozsonyból hozott a parancsnok. Ezek készítették a vadonat új ruhát a legfinomabb angol szövethől, melyet egy lyoni kereskedő szállított igen olcsó áron. A finom világos kék színű posztó rófe egy magyar aranyat tett ki; a tisztekének az ára három arany volt. A tisztek mentéje, dolmánya, csákója, nadrág és kardkötő zsinórja, a lószerszám boglárja és csótárja, a takarók himzése új veretű aranyból készült. Minden rőf zsinór „atlasz” papirosba volt becsavarva és csak a vármert 42 aranyat fizetett az uradalom pénztára. A mentéket „karcagi, meg turi szücsök” készítették. Mindegyik egy-egy remekmű. Néhai Bodnár Gáspár uram, a karcagi szücsök cshmestere felügyelete alatt készültek. „Nemzetes Solyom-Keserű István uramnak jóra való András fia, remekbe készítette a nagyságos Hannover-huszárezred méltóságos ezredesének a mentéjét, a melyre azután az érdemes szücs-céh tanácsa megadta a felszabadulási levelet nevezett Solyom-Keserű Andrásnak avégre, hogy a maga kezére dolgozhassék.”

Még fegyverforgásokat is tanultak, ujakat. Az ezredes maga szerkesztette. És magyar kommandóra exerciroztak!

Mikor már mindennel kész voltak. Megtartották a főpróbát is a „Rapport-Platz”-on. Jelen volt a temesvári hadtestparancsnok; a pétervárad vár parancsnoka, több törzs- és főtiszt, akik mindannyian elismerésüknek adtak kifejezést,

Helm Károlyt a közgyűlésnek, amelyet azután az elnök — megköszönve a bizalmat és további munkálkodásra buzdítva a tagokat — berekesztett.

Délben a „Pest”-szálloda éttermében 150 terítékű bankett volt, amelyen Blaskovits Ferenc, Basch Péter, dr. Várady Imre, Helm Károly, Lefor János és Hemmen Antal mondtak felköszöntőket.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontái Vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Január 28. A zenekedvelők és a Harmonia közgyűlése.
Február 12. Közig. bizottság ülése.

— **Személyi hírek.** Blaskovits Ferenc temesvári kanonok tegnap Nagybecskerekben tartózkodott a délvideki földművelők közgyűlése alkalmával. — Hentaller Lajos országgyűlési képviselő tegnap óta magánügyekben Nagybecskerekben tartózkodik.

— **Főúri vadászat.** A Csekonics uradalomban január hó 9-től 12-éig folytak le az uradalmi nagy vadászatok. A vadászatokon részt vettek: báró Orszy Elek, báró Trautenberg Frigyes, báró Lipthay Frigyesné szül. Lázár Margit grófnő, báró Lipthay Frigyes, gróf Almássy Dénes, gróf Szechenyi Andor Pál, báró Vay Imre, gróf Csekonics Endre, gróf Csekonics Sándor, gróf Csekonics Gyula, Babics József, Lovassy Ferenc. A főúri vadászok összesen 7000 nyulat, 130 fácánt, 132 foglyot, 6 rókát, 3 őzbakot terítették le.

— **A tanfolyamhallgatók vizsgái.** Folyó hó 24-én kezdődnek meg a helybeli községi közigazgatási tanfolyamhallgatók felévi vizsgái.

— **Pacséri bucsuja.** A helybeli tantszabályok, mint ismeretes, a tavozó dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő tiszteletére bucsuacsorát rendeznek. A lakoma január 24-ikén szerdán este 8 órakor lesz a kaszinó vendéglőben. Egy teríték ára 2 kor. 40 fillér.

— **Segédjegyző választás.** Óbessenyő községben a múlt héten volt Hadfy Károly járási főszolgabíró elnöklésével a segédjegyzői választás, amelyen egyhangulag az eddigi helyettes segédjegyzőt, Stojits Ivánt választották meg segédjegyzőnek.

— **Temetés.** Igen nagyszámu gyászalköszönés jelenlétében kísérték szombaton délután Sebastian Jánost utolsó útjára. A mellencei-utcai gyászház előtt százan és százan álltak, kik

eljöttek, hogy derék, köztiszteletben álló polgártársunknak megadják a végtiszteességet. Ott volt a Nagybecskereki takaré- és előlegegyület igazgatósága és tisztkara testületileg, Franz J. L. vezérigazgatóval az élén, hasonlóképpen a többi összes pénzintézetek igazgatói és tisztviselői. Nagy számmal jöttek el a városi képviselők s pompás díszben a tűzoltók Kühn János főparancsnok vezetése alatt, hiszen az elhunyt hosszú éveken át választmányi tagja volt az önkéntes tűzoltó-egyesületnek. A beszentelet Brunner Jakab helyettes-plébános végezte dr. Geiszt és Lobmayer segédlelkészek segédletével, azután kivitték Sebastiant a róm. kath. temetőbe, hoi örök nyugalomra helyezték. Béke hamvaira!

— **Halálozás.** Mint Nagyszentmiklósról jelentik, ott a múlt héten meghalt a község egyik legvagyonosabb birtokosa, Kyri Jakab. A boldogultat nagy részvét mellett temették el.

— **Esik a hó.** Mindenestre különös, sőt mondhatni pártitó dolog, mikor a nap krónikásának január végén eseményként kell jelenteni, hogy: esik a hó. Pedig ezuttal tényleg esemény, mert jól benne vagyunk immár a tél közepében, sőt máskor ilyenkor már azt számítottuk, hogy mikor köszönt ránk a rügyfakasztó tavasz — s az idén eddig jóformán nem láttunk havat. Néha-néha ritkán megpróbálkozott néhány pihe a földre szállani, de mikor látta, hogy csak csunya piszkos sár lesz belőle, nem volt hajlandó szép fehér testét ilyen hamar átadni a legesunyább enyészetnek. És így mindeztől elmaradt a tél ridegségét enyhítő poézis, a hullongó hópehely, a csillogó fehér táj. Szürke sáros világ vett körül bennünket s kinn a mezők, rétek is mind a fehér takaró nélkül szomorkodtak. Végre azonban, úgy látszik, a jó öreg tél apó is megsokálta a napsugár és a sár uralmát s most elindította miriárdnyi hópehely seregét, hogy meghódítsák neki a földet. És ezuttal sikerült is neki, mert amint ma reggel megindult a fehér hadsereg, hiába küzdött ellene a langyos földréteg, a sokaság győzedelmeskedett s rövid idő alatt elborított mindent a szép fehér hó s azután még szálltak egyre a hópókák, a takaró egyre vastagabb lett, úgy hogy immár fehér a világ mindenfelé s az öreg tél apó diadalmasan néz szét a nagysokára meghódított birodalmán...

— **Motorközlekedés Pancsova és Versec között.** Pancsováról írják: Amit oly rég óhajtott Pancsova, az a kiállítás ideje alatt néhány hónapra meg is valósult, de a kiállítással megszűnt t. i. a motoros közlekedés. Pedig a forgalom és kereskedelem élénkítése céljából nagy szükség, hogy Pancsova, Versec s a közbeeső községek

sűrűbben és könnyebben érintkezhessenek egymással. Ugy látszik azonban, most tavaszra állandó motorközlekedése lesz Pancsovának. Ebben az ügyben Budapestén már e héten ugyanis tárgyalások lesznek, amelyen a pancsova—petrovoszellői vasúttársaság részéről Mattanovich Adolf kir. tanácsos polgármester és Pavlovics György főmérnök fognak résztvenni.

— **Táncból a halalba.** Nagyszentmiklóson az ottani gör. kel. templom előtt gör. kel. újév napján délután vidáman táncoltak a román ifjak, leányok és menyecskék. A táncolók között azonban egyszerre csak nagy riadalom támadt. Az egyik fiatal menyecske, Muntyan Pálné ugyanis hirtelen nagyot sikított táncosa karjában s azután eszméletlenül összeesett. Hamar bevitték a közeli házba s orvost hívtak, de mire az orvos megérkezett, a fiatal asszony meghalt. A tánc közben szívzselhűdés érte s ez okozta hirtelen halálát.

— **Egy munkás jubileuma.** Mint Nagykikindáról írják, a becsületes szorgalomban, nehéz munkában eltöltött 25 esztendő leforgását ünnepelte a múlt héten Kosik Dániel, az ottani Adler R. butorkereskedő cég munkása. Huszonöt év előtt lépett be Kosik az Adler-cég butorgyára s e fél emberöltőn át minden tudását, szorgalmát, igyekeztét a cég felvirágoztatásának áldozta. Kósikot, aki a nagykikindai polgári dalgyűlésnek is 15 év óta lelkes tagja, minden oldalról üdvözölték jubileuma alkalmából s a munkaadó is szép ünnepséget rendezett a derék munkás tiszteletére.

— **A szőregi delizsánsz.** Ez a régi a kalmatosság a postaküldeményeket szállítja Szőregről Szegedre. Tegnapelőtt este azonban kőön-

Aggkori gyengeség

és erőtlenség ellen, mely különböző okokból, mint pl. kiállott betegségek utókövetkezményei, gyermekeknél a fogzás okozta elgyengülésből stb. származott, a SCOTT-féle EMULSIÓ kiváló eredménnyel alkalmazható.

A SCOTT-féle EMULSIÓ iránt senki sem fog ellenszenvet érezni, mert az határozottan jó ízű, mindenki által könnyen emészthető, mint-hogy az utólréhetetlen SCOTT-féle emulgálási eljárás következtében az olaj gyorsan átmeleg a test szervezetébe anélkül, hogy bármilyen emésztési zavart okozna. A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele: „a hátán nagy csukát vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beklüldése ellenében mintatüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL,
„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti tüveg ára: 2 korona 50 fillér.

Az öreg hadtesparancsnok nem is győzte bámullattal! felkiáltott: „Sapperlott! Diese magyaren sind alle ein Rakóczy!”

A nagy paráde után elindult a csapat. Kora hajnalban mentek a lovak a társzekerekkel; utának a legénység kincstári felszereléssel és kincstári lovon Nagykikindáig. Az ezredes tiszti szolgája két vezetéklóval már napokkal előbb uton volt. A tisztek Temesvárnak kerülve keltek az utra.

A hol mentek, a hová jöttek, megbámulták őket. Országos hírre vergődött az expedició. Kossuth lapjából „Az országgyűlési Értesítő”-ből megtudták a vármegyék is.

Pozsonyban csakhogy fel nem öltöztették őket a karok és a rendek,*) annyira vágytak látni a fényes öltözetet.

Hosszu és fáradságos ut után végre feltűntek, huszárijaink előtt annyira szép, nyílt síkságon épült Hannover tornyai. Ép leáldozóban volt a tavaszi nap, mikor a Linden melletti zöld gyepen felnyergeltek a huszárok s élükre állott tolnai Forster Elemér, hogy a csapatot a részükre kijelölt helyre vezesse, midőn egyszerre nagy porfelhőből ime ragyogó vértések vágatnak elő a magyar huszárok fogadására.

Felhangzik a magyar vezényszó: „nyeregbe!” és egy perc nem sok, már ők is vágatnak a vértések elé. Már-már azt vélnők, egymásba csap a két csapat, mikor nagy hirtelen mindegyik megáll, mintha lecövekelték volna őket. A vezetők azonban összejönnek. A vértés tiszti tiszteleg, a kürt rival és a zászlós altiszt meghajtja a Hannoverek zászlaját a magyar huszárok előtt! és hatalmas „hurrah” kiáltással üdvözlök a mieinket, akik nem maradnak adósok a viszonzással, de csak úgy magyarosan kiáltva, hogy „vivát”.

Ezután a vértések két része szakadva,

*) Samarjai levele Karácsonyi Lászlóhoz.

közre veszik a huszárokat s megindul a menet be a városba. Először hallott ekkor Hannover magyar trombitaszót! Hainholz, Herrenhausen városrészek fellobogózva, tengernyi néppel fogadták az érkezőket, kiket azután az Imhe folyam melletti vértés laktanyájában szállásoltak el.

Az ezredest, Kiss Ernőt, a cambridgei herceg volt kormányzósági palotájában láttak vendégül. Megjött végre a várva-várt nap.

A király nagy katonai parádával fogadta a magyar ezred új parancsnokát. Az akkor alig egy pár év előtt új alapra fektetett királyság Hannoverben állomásozó csapatai vonultak ki a Marienstadt és az Ernst-Auguststadt közt elterülő szép lombos, árnvas nagy katonai tέρre.

Huszárjaink a vértés laktanyában készültek fel.

A telivér állatok már nyugtalanul toporzékolnak a festői öltözetben rajt ülő huszárijaik alatt. A lovak sötét pej színéhez, a fehér köpeny, a vörös csákó, a ragyogó, ékes fegyverzet harmónikusán illeszkedett össze.

Felharsan azonban az ezredkürtös, jelzi a parancsnok jöttét.

Kiss Ernő ezredes jön. Világos pej arabs mént lovagol. A mén járása büszke, méltóság-teljes, fejét szügyébe rágyja. Hosszu sörénye reng. Csótárja, egész szerszáma az arany, ezüsttől csak úgy ragyog, melyet a tiszta égről tündöklő napfény még jobban emel. Nyeregtakaróján a magyar címer tündöklök... Az ezredes eleven ragyogó szeme ma még derűsebb a szokottnál is, szinte játszi, kérkedő öröm ül az arcán; domboru mellét csakugy feszíti a világos kék dalmány, telve arany sujtással, nyakában a pápai Krisztus-rend, aranyláncon, vörös zománcozott keresztjével, melyről a belefoglalt gyémántszemek messze tündöklének; öltö-

zetét még festősebb teszi hófehér köpenyegé, fényt lövellő fehér gombjaival. Adonisi szép fején, díszes vörös csákója alól, göndör szénfekete haja látszik.

Csapatához érve, jelentést vesz, majd arany-sarkantyuját nemes méne oldalába vágva, kardot ránt, csapata élére ugrot s vig trombitaszó között vonul végig az ódon város kíváncsi bábész embersokasága között kijelölt helyére.

Oda érve, a hannoveri hadcsapat közepén foglal helyet. Pár rövid perc, már is felharsan a hannoveri testőrezred Generalmarscha. Jön a király! Ezredes egyenruhája van rajta.

Ekkor megszólal a Hannover-ezred ezred-trombitása és fujja tele tüdővel, messze hallhatóan ő is az ezredtulajdonost megillető felhívót.

Ezredesünk előnyargal. Tiszteleg s ezred-parancsnoka oldalán vonul csapatahoz.

Újlag felhangzik a kürt. A csapat tiszteleg és a Szűzmáriás fehér lobogó meghajlik.

A király végig szemléli a csapatot. Büszke arcán a tetszés el nem titkolható öröme ül ki. Majd mozdulatot végeztet a csapattal; félre áll és elvonul előtte ezredének tisztelgő küldöttsége, közben szól a Hannover csapatok zenéje, azok tisztelgése s ekkor valami különös történik.

A király ezredesét odainti, legénységét felállítja; kardot ránt és ő áll ezredes élére, egy oldalmozdulattal más helyre állítja a kis csapatot és a hannoveri helyőrség ott defilírozik el, tisztelegve a magyar Hannover-huszárezred ezred-tulajdonosa előtt.

Vége a parádénak.

Kis csapatunk boldogan jött haza, ezer kedves emlékekkel. Ezredesünk pedig hozta büszke mellén a hannoveri Guelph-lovagrend középkeresztjét. Itthon pedig új öröm várta: Augusta leánya bemutatta első szülöttjét, szép kis unokáját, a később bárói rangot nyert: Daniel Ernőt.

sen megréfalta az öreg delizsánszt egy baka. Ugy volt, hogy Iszakov Száva szegedi negyvenhatos köztársasági szabad-ágon volt szőregyi rokonainál s a szerb ünnepeket rokon körben ülte meg. Esti 9 órára a kaszárnyában kellett lennie, de ám lekészt a vonatról. Azonban hirtelen fölállta magát. Az állomáson meglátta a megrakott postakocsit, mely éppen indulóban volt Szegedre. A kocsi az állomás épületében volt, tehát a baka fölugrott a bakra és a kocsin berobogott Ujszegedre. A hídfelel megállt s kocsit, lovat otthagya, átnyargalt a hídon s éppen akkor ért a kaszárnyába, mikor a kürtös végleg kifújta az esti takarodót a kürtből. Száva ilyenképp nem került időn túl való kimaradásért bajba, ellenben a kocsi miatt igen. A veszteglő delizsánszt egy fiu vette észre és jelentést tett a rendőrségen. A rendőrök a kocsit a postára terelték. A rakományból nem hiányzott semmi. A postakocsi loholva érkezett s nagy volt az öröme, mikor megtudta, hogy a delizsánszról semmi sem hiányzik. A leleményes és raffinált baka ellen megindították a vizsgálatot.

A járdák és a hó. A rendőrkapitányság fölhívja a háztulajdonosokat és az üzlettulajdonosokat, hogy a házak, illetőleg az üzletek előtt a járdákat reggel 8 óráig a hótól tisztítsák meg s általában a járdáról szükség esetén napközben is távolítsák el a havat s ezután hintsék be a járdát hamuval, homokkal vagy fűrészporral. Aki a fölhívásnak nem tesz eleget, azt a rendőrség ötven koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja.

Az asszonyok és az időszámítás. — A. Tapasztalta, hogy az asszonyok nem igen vannak tisztában az időszámításokkal?

B.: Hogy-hogy?

A.: Hát ha reggel négy órakor ér az ember haza, akkor azt mondja: már nagyon késő, ha pedig reggel négy órakor fel akarunk kelni, akkor azt mondja: nagyon korán van.

Gyilkosság szerelemföltétésből. Temesvárról írják: Tegnapelőtt egy magából kikelt ember jelentkezett a temesvári rendőrségen és előadta, hogy ő Vingán megölt egy embert. Kihallgatták és ekkor bebizonyosodott, hogy igazat mond. Embert ölt, mert a kedvesét el akarta hódítani. Lázár János 26 éves napszámos a gyilkos, aki négy év óta élt vadházasságban Dutka Erzsébettel. Utóbb az asszonyt egy Rácz Péter nevű kanász akarta ehódítani kedvesétől. Lázár tudomást szerzett a dolgról és figyelmeztette vetélytársát, hogy a dolognak igen véztes következményei lehetnek rá nézve, ha nem hagyja abba az udvarlást Rácz azonban rá sem hederített a feltékeny ember szavaira, hanem annál hevesebben udvarolgatott az asszonynak. Már most Lázár arra kérte kedvesét, hogy adjon találatát Rácznak, aki tényleg pontosan meg is jelent a meghatározott időben és helyen. Az asszony helyett azonban Lázár fogadta a szerelmes Ráczot és egy eszre fent konyhakéssel a szó teljes értelmében lemészárolta. A gyilkos aldozatát ezután kivitte az utcára és mintha mi sem történt volna, pihenni tért. Csak reggelre találták meg a holttestet, míg Lázár bejött Temesvárra s itt önként jelentkezett a főkapitányságnál, mely a gyilkost kihallgatása után letartóztatta.

Mulatság.

Farsangi naptár.

1906. január 25. Ót órai tea a kaszinóban.
 1906. január 27. A szerb egyházi dalárda beszédje.
 1906. febr. 1. Burestély a kaszinóban.
 " " 1. A kereskedelmi alkalmazottak szakegyletének táncestélye a Korona-szállodában.
 " " 3. Az izr. nőegylet jelmezeztélye.
 " " 10. Máv. műhely alkalmazottai táncestélye.
 " " 17. A felső keresk. iskola Jókai-estélye.
 " " 24. A jótékony nőegylet estélye.

Mulatság a póttartalékosok javára. A nagybecskereki máv. műhely alkalmazottai Bogesich Hermann műhelyfőnök ved. öksége alatt folyó évi február hó 10-én a kaszinó összes termeiben jótékony célú zártkörű táncestélyt rendeznek, melynek tiszta jövedelmét a bevonult póttartalékosok szükségben maradt családtagjainak segélyezésére fordítják. Kezdeté fél 9 órakor. Belépő díj: személyjegy 2 kor., családjegy (3 személy) 5 korona. Jegyek előre válthatók a rendezőségnél, Perger Rázsó tőzsdéjében és Wehner György divatkereskedésében.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A megoldás.

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi forrásból jelentik, hogy a korona távolról sem foglalja el azt a merev álláspontot, melyről a lapok legutóbbi hírt adtak s a mely állítólag kizár minden további tárgyalást. Határozottan állítják, hogy az érintkezés fonala nem szakadt ketté s hogy minden híresztelés dacára az utolsó elhatározás még nem történt meg.

A koalíció kormányprogrammja.

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy előkelő bécsi lap ma arra szólítja föl a koalíciót, hogy térjenek el a feliratra való általános rámutatástól és dolgozzanak ki részletes programot, a melynek alapján készek a kormányt vállalni. Hírszerint a koalíció körében erről a tárgyról napok óta komoly tanácskozások folynak.

A miniszterelnök útja.

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fejérváry Géza báró miniszterelnök, aki tegnap Bécsben újból Gautsch osztrák miniszterelnökkel értekezett, tegnap este visszaérkezett Budapestre.

A Rudnay ügy.

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rudnay Béla főkapitány kaszinói ügyében Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma azt a nyilatkozatot tette, hogy Rudnay Béla főkapitány tényleg beszélt arról, hogy az országos kaszinóból még az ismeretes választmányi ülés előtt kilép. Konstatálja a miniszterelnök, hogy Rudnay nem lépett ki, de azért cselekedett így, mert személyes hajszát folytatott ellene s ő nem akart a hajszja pressziója előtt meghajolni.

Kristóffy József belügyminiszter szintén nyilatkozik ez ügyben s elismeri, hogy ő közbenjárt a kilépés dolgában, de mikor Rudnajt megkérdezvén, az nem akart kilépni, nem avatkozott többet az ügybe.

A borsodi főispán beiktatása.

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Miskolcra sürgönyzik, ott ma volt Brezovay Andrásnak, az új borsodi főispának beiktatása. A beiktató közgyűlés, melyen csak néhányan voltak jelen, minden rendzavarás nélkül folyt le s a főispán letette az esküt. A városban sem volt sehol rendzavarás.

A főváros és az adók.

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kristóffy József belügyminiszter rendeletet intézett a fővároshoz, hogy az önként befizetett adókat szállítsa be az állampénztárba. A belügyminiszter fölhívja a polgármestert, hogy a rendelet végrehajtásának eredményéről 8 nap alatt tegyen jelentést.

Vilmos császár útja.

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből megcáfolják azt a hírt, hogy a német császár a tél folyamán közép-tengeri utat tenne. A császár áprilisban fogja visszasadni a spanyol király legutóbbi berlini látogatását.

A székesfehérvári püspök beiktatása.

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Székesfehérvárról sürgönyzik, tegnap volt ott az új székesfehérvári püspök, dr. Prohászka Ottokár beiktatása. A beiktatás nagy díszsel folyt le, a várost felbogdították s az ünnepi mise után a különböző küldöttségek tisztelegtek az új püspöknél. Délben a püspöki palotában diszebed volt.

A marokkói kérdés.

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni jelentések szerint itteni diplomáciai körök bizonyosra veszik, hogy az olgeziroszi konferencián sikerül megegyezést létesíteni a marokkói kérdésben.

Határidő-üzel.

Budapest, január 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak néhány fillérrel estek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	17.10
Buza (1906. októberre)	16.84
Rozs (áprilisra)	13.94
Tengeri (májusra)	13.90
Zab (áprilisra)	14.86

Közgazdaság.

Takarékpénztári közgyűlések.

- Január 23. A „Torontálvármegyei központi hitelszövetkezet, mint az országos központi hitelszövetkezet tagja” közgyűlése.
 Január 25. A „Második németeleméri takaré- és előlegszövetkezet” közgyűlése.
 Január 27. A „Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság” közgyűlése.
 Január 28. A „Torontálzozorai (uzdini) első takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
 Január 28. A „Törökkanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság” közgyűlése.
 Február 1. A „Nagybecskereki takarékpénztár” közgyűlése.
 Február 1. Az „Istvánföldi takaré- és hitogylet mint részvénytársaság” közgyűlése.
 Február 2. A „Nagybecskereki népbank részvénytársulat” közgyűlése.
 Február 2. „Zichfalvai takaré- és hitogylet mint részvénytársaság” közgyűlése.
 Február 2. Az „Eleméri takaré- előleg- és hitelszövetkezet” közgyűlése.
 Február 3. A „Torontálmegyei takaré- és hitelbank” közgyűlése.
 Február 4. A Nagybecskereken székelő „Közgazdasági bank mint részvénytársaság” közgyűlése.
 Február 4. Az „Antalfalvai járási takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
 Február 8. A „Szárosai népbank mint részvénytársaság” közgyűlése.
 Február 11. A „Párdányi takarékpénztár mint részvénytársaság” közgyűlése.
 Február 12. A „Nagyteremiai takarékpénztár” közgyűlése.
 Február 18. A „Módosi takarékpénztár” közgyűlése.

Nyiltér.*)

Nyilatkozat.

Alu irottak ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy Timotei Stefan, románécskai lakos cigányért mi semminemű kezességet és felelősséget nem vállalunk.

Románécskán, 1906. január hó 21-én.

Timotei Stefan né szü. Paun Mária

és
 (181-1.1) Stefan Petru,
 románécskai lakosok.

*) Az e rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

A gyermekek kiválóan fejlődnek vele és nem szenvednek emésztési zavarban.

Kitünően bevált hányás bélfurug. hasmenés stb. esetén.

A bel- és külföldön sok ezer orvos ajánlja.

Legjobb táplálék egészséges és gyomorbarát gyermekeknek.

Képesíti gyöngyszemébe és drogeriákba.

Diet. tápláló szerek gyára KUFKE R.

Wien I. és Bergedorf - Hamburg.

Nagybecskereki Járás főszolgabíráj.

444. szám. 1906.

119-3.1

Pályázat.

A Románéska körjegyzőségben évi 800 korona fizetéssel rendszeresített írnok-vegrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket hozzám február hó 1-ig adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Nagybecskerek, 1906. évi január hó 19-én.

Daniel Ferenc,
főszolgabíró.

Üzlet-eladás.

Itt helyben, a Ferenc József-téren, egy 41 év óta fennálló

fűszer-, anyag-, festék- és
csemege-kereskedés

előnyös feltételek mellett eladó.

Az üzlet igen élénk forgalmu helyen van s igen jól van berendezve.

Tudakozódhatni e lap kiadóhivatalában.

(114-3.3)

RÁMPÁS

literje 30 krajcár

Dr. Brájjer Lajostól.

Kapható

Zápolya-utca I. szám alatt

a házmesteri lakásban.

(26-x.11)

Szabad kézből

eladó

a melencei-utca 437. számú

ház

igen kedvező fizetési feltételek mellett

Tulajdonos:

Nagybecskereki Takarékpénztár.

(25-x.4)

Egy jókarban levő használt

ruganyos kocsis

(Steler-Wagen)

megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

(38-x.7)

Szeged-nagykikinda-nagybecskereki egvesült h. é. vasut.

Érvényes: 1905. évi október hó 1-étől.

Szeged - Karlova - Nagybecskerek.														
Oda					Vissza									
Sz.-v. 4402 I-III.	Sz.-v. 4404 I-III.	Sz.-v. 4406 I-III.	Sz.-v. 4414 I-III.	V.-v. 4408 I-III.	Motorkocsis menetek 4410 II-III. osztály	4416	146.	Motorkocsis menetek 4407 II-III. osztály	4409	4415	V.-v. 4413 I-III.	Sz.-v. 4405 I-III.	Sz.-v. 4403 I-III.	Sz.-v. 4401 I-III.
655 1010	940	—	235	—	—	330	ind. Budapest ny. p. u. (136)	—	—	—	115	—	630	715
10 12 22	1023	—	422	—	500	1200	ind. Kecskemét (136)	—	—	—	1121	—	445 821	404
10 12 22	1048	—	451	—	555	1247	ind. Kis-Kun-Félegyháza (136)	—	—	—	1054	—	420 717	322
12 22	1115	—	445	—	820	—	ind. Szeged-Rókus (146)	—	256	627	1030	—	345	242
148	1251	—	604	510	1005	223	ind. Szeged (136 146)	714	114	557	914	—	255	1232
151	1255	—	609	515	1010	227	ind. Uj-Szeged	710	111	552	910	—	251	1225
158	103	—	615	523	1017	235	érk. Szőregh (136)	700	104	543	900	—	243	1220
159	105	—	619	524	1018	243	ind. Szőregh	659	100	542	849	—	241	1219
205	114	—	629	532	1025	250	ind. *Ó- és Uj-Szt.-Iván	652	1254	535	850	—	233	1211
211	119	—	635	537	1030	255	*Vedresháza 3. sz. órház (f. m. h.)	646	1248	530	841	—	228	1205
220	127	—	645	545	1037	302	*Gyála	639	1242	523	834	—	221	1157
227	135	—	700	552	1043	309	Szerb-Keresztur	632	1235	517	825	—	213	1149
235	145	—	711	602	1052	319	*Kupuszina (r. h.)	621	1225	506	813	—	203	1138
251	202	—	735	619	1108	338	Törökkanizsa	612	1217	457	804	—	155	1130
305	216	—	755	634	1121	350	Szanád	550	1155	435	738	—	132	1110
315	225	—	821	644	—	400	ind. Csóka	540	1146	425	726	—	121	1059
328	238	—	840	657	—	416	érk. Csóka	—	—	—	—	—	—	—
342	252	—	904	711	—	432	ind. Tisza-Szt.-Miklós	527	—	413	657	—	107	1044
355	306	—	920	725	—	447	érk. Pádé	512	—	352	639	—	1252	1029
408	319	—	937	737	—	459	*Esztermajor	457	—	333	616	—	1235	1013
418	329	—	948	747	—	509	Boesár	445	—	321	602	—	1225	1001
—	—	—	—	—	—	—	érk. Karlova	435	—	308	549	—	1213	949
V.-v. 4412 I-III.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
610	408	—	1081	841	—	554	érk. Nagyikinda (147)	350	—	280	350	—	1110	V.-v. 4411 I-III.
350	230	715	—	700	—	—	ind. Nagyikinda (147)	—	—	409	—	841	109	713 1031
444	344	757	—	755	—	—	ind. Karlova (147)	—	—	253	—	754	1158	923
459	354	807	—	804	—	—	ind. Beodra	—	—	245	—	745	1149	913
510	404	817	—	812	—	—	*Vincecér	—	—	236	—	735	1139	901
558	425	840	—	843	—	—	Török-Becse-Araacs	—	—	215	—	715	1119	838
625	443	858	—	901	—	—	Kumán	—	—	148	—	657	1101	754
647	502	917	—	916	—	—	Melencze	—	—	134	—	643	1047	735
705	518	933	—	932	—	—	Elemér	—	—	116	—	622	1025	708
722	533	948	—	947	—	—	érk. Nagybecskerek	—	—	100	—	607	1010	645
1218	1010	—	—	—	—	—	érk. Pancsova-Józsefváros (154)	—	—	—	—	—	—	150
—	—	—	—	—	—	—	érk. Szécsány (138)	—	—	—	—	—	802	—

Nagyikinda - Karlova.												
Oda					Vissza							
V.-v. 4512 I-III.	Sz.-v. 4508 I-III.	Sz.-v. 4502 I-III.	Sz.-v. 4504 I-III.	Sz.-v. 4506 I-III.	Sz.-v. 4510 I-III.	147.	Sz.-v. 4501 I-III.	Sz.-v. 4503 I-III.	Sz.-v. 4505 I-III.	Sz.-v. 4507 I-III.	Sz.-v. 4509 I-III.	V.-v. 4511 I-III.
655 1010	—	—	940	225	890	ind. Budapest ny. p. u. (136)	—	1157 10	630	—	—	715
—	445	935	122	355	—	ind. Temesvár-Józsefváros (136)	813	—	235	900	604	—
350	700	1110	230	713	428	ind. Nagyikinda (136)	610	841	109	554	409	1031
413	722	1130	250	733	448	ind. *Váalom	544	821	1243	534	349	1008
429	737	1144	304	747	502	érk. Karlova (146)	526	806	1235	519	334	953
714	—	255	537	1232	—	érk. Szeged (146)	148	510	—	223	1251	604
722	947	—	533	943	—	„ Nagybecskerek (146)	—	607	1010	—	100	646
1218	—	—	1010	—	—	„ Pancsova-Józsefváros (146, 154)	—	—	—	—	—	150

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1906. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvetetnek a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.